

Verkonkäytön ongelmat

Veijo Nikkanen

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry / Selko-e

Miksi Selko-e on olemassa?

1. Tietokoneita on vaikeata käyttää
2. Ohjelmia vaikea ymmärtää
3. Tukea hankala saada

Käyttöliittymä vaikeaselkoinen

- ongelma on että käyttöliittymä muuttuu nopeasti merkkipohjainen → graafinen (vrt. sanomalehti)
- ohjelmistojen, verkkosivujen rakenne vaatii tietoja ja taitoja (esim. valikkojen käyttö)

Tekniset ratkaisut yhteensopimattomia

- jos käyttäjällä on oppimisen ongelmia -koneen ja ohjelmistojen säätö on entistä vaikeampaa

Kieli

- koko tietokoneen käyttöliittymä ja hyödyntäminen perustuu kieleen
- tietotekniikan kieli on oma, epämääräinen maailmansa, valikko, klikkaus, paneeli

Prosessit

Tietotekniikan/viestimien käyttöön liittyvät prosessit ovat omalaatuisia, ja sisältävät arkipäivästä poikkeavia käytäntöjä (joskin viestintätekniiikan prosesseja siirretään normaaliin arkeen).

- hankinta
- huolto
- käyttö
- tuki

Tietoturva

- vaatii käyttäjiltä uusia taitoja ja ennen kaikkea uutta suhtautumista
- itse (tarkkuus), ihmiset (vahinko/virus/vakoilu), tekniikka (laitteet/sähkö)

Ohjeet ja oppaat

- vaikeita ymmärtää
- vaikeita saavuttaa -tieto -etäisyydet maksuvälineet

Ongelmat koskevat kaikkia mutta korostuvat ihmisillä joilla on oppimisen ongelmia

Palveluita ei ole suunnattu ihmisille jolla on oppimisen tai ymmärtämisen vaikeuksia

Nämä ihmiset eivät itse valita

- eivät ota yhteyttä
  - eivät kommentoi tuottajille
- jättävät käyttämättä ja syrjäytyvät

Saavutettavuus

Vastauksena tulee saavutettavuuden parantaminen palveluissa.

Saavutettavuuden paranemisesta hyötyvät eniten ihmiset joilla on oppimisen ja ymmärtämisen ongelmia koska he eivät aina osaa pyytää apua. Eivätkä heidän lähi-ihtmisensä aina ymmärrä, missä on ongelma.

Esteetön vai saavutettava

Kaksi samansisältöistä sanaa

Ihmiset käyttävät sanoja halutessaan korostaa jotakin!

Esteetön – konkreettinen, negatiivinen, aistien avulla havaittava

Saavutettava – abstrakti, positiivinen, tavoite, ymmärtämisen kautta havaittava

Selko-e:n käyttämä määritelmä saavutettavuuteen

- Hyvä saavutettavuus on sitä kun palvelua käyttäessään ei edes huomaa käyttävänsä sitä.
- Palvelu ei ole saavutettava, mikäli sitä ei pysty käyttämään.

Saavutettavuus on jokaiselle hyvin yksilöllinen asia.

Saavutettavuuden tasot tai ehdot

- yksi tapa nähdä saavutettavuus

1. Esteettömyys

- kykenee pääsemään palveluihin käsiksi

2. Fyysinen saavutettavuus

- pystyy käyttämään vaadittuja teknologioita

3. Sisällöllinen saavutettavuus

- ymmärtää ja pystyy hyödyntämään palvelun sisältöjä